

**МОЛИТВА НЕБО
ЗДІЙМАЄ ВГОРУ**

Антологія української християнської
віршованої молитви
XIX — початку XXI століть

МОЛИТВА НЕБО ЗДІЙМАЄ ВГОРУ

Антологія української християнської
віршованої молитви
XIX — початку XXI століть

Упорядкування
Ганни Баран

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82-1(477)
ББК 84(4Укр)-5
М75

Відповідальний редактор:
Німчук В.В., доктор філологічних наук, член-кореспондент Академії наук України.

Рецензенти:
Гальонка О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, проректор Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;
Матюшкіна Т.П., кандидат педагогічних наук, доцент, завкафедри української мови й літератури Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;
Чередник Т.П., кандидат філологічних наук, доцент Чернігівського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка.

Молитва небо здіймає вгору: Антологія української християнської віршованої молитви XIX — початку XXI століть / Упоряд. Г.В. Баран. — Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. — 1056 с.

ISBN 978-966-10-1143-3

До антології української християнської віршованої молитви “Молитва небо здіймає вгору” увійшли молитви українських авторів XIX — початку XXI століть. Видання репрезентує як літературну молитву, так і молитовну поезію, створену в середовищі Церкви.

Книга адресована вчителям, учням, викладачам, студентам, священикам, віруючим і всім, хто прагне спілкуватися з духовною поезією або ж цікавиться історією й розвитком жанрів української літератури.

УДК 82-1(477)
ББК 84(4Укр)-5

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1143-3

© Богдан, майнові права, 2011

МОЛИТВА ЩИРА — ТО З БОГОМ ЗГОДА...

Українське молитвотворення ХІХ — початку ХХІ століть

* * *

*Молись, дитино, за Україну,
Що нам безсмертне життя дає,
А по молитві ставай до чину,
Ставай до праці, дитя моє.
Молитва небо здіймає вгору,
Заводить сонце в душі алмаз,
А праця творить землі опору
Та від скорботи рятує нас.
Молись, дитино, щоб не вернуло
Московське рабство, як темна мжа,
А по молитві пильнуй, щоб дуло
Твої зброї не жерла ржа.
Молитва щира — то з Богом згода,
То криця духу, а не руки,
А чиста зброя — твоя свобода,
Твоя будучність на всі віки.*

Д. Павличко

Відколи людина підняла очі до неба й спрямувала свої думки до духовного світу, вона створювала молитви. Молитва стала як частиною ритуалу, так і розмовою людини з Богом, інструментом, завдяки якому такий діалог став можливим.

Християнська молитва з'явилася як жанр на зорі зародження християнства й стала одним із канонічних невід'ємних понять у церковному житті. Сам Ісус Христос навчив учнів своїх молитви “Отче наш”, яка вважається основною молитвою в християнстві.

Якщо прослідкувати за богословськими дослідженнями про молитву, то можна помітити, що практично всі богослови називають молитву дорогою до Бога (іноді мостом між людиною й Богом), тобто засобом єднання людського (фізичного) з Божественним (духовним).

“Моліться безперестанку, за все дякуйте. Така бо воля Божа щодо вас у Христі Ісусі”, — пише апостол Павло в 1-му посланні до солунян (1 Сл. 5:17).

Отже, уже в ранньохристиянський період молитва була одним із найосновніших засобів розмови людини з Богом.

Цінними в цьому сенсі є слова Івана Златоуста: “Молитва є могутня зброя, невичерпний скарб, невичерпне багатство, джерело, мати безчисленних дібр”.¹

“Молитва — це духовна пожива кожної людини, християнина чи нехристиянина, бо молитвою підносимося до божих висот і лучимося з Богом, стаємо перед ним і кажемо йому все те, що в нашій душі радісне, чи що її болить, чи чогось вона потребує, чи за щось вона вдячна, чи прагне на мить бути понад землею”, — пише Мирослав Любачівський у статті “Слово патріарха”².

За вченнями богословів, молитва — найлегша дорога до святості. У боротьбі зі спокусами, із себелюбством, з різними терпіннями й із дияволом людина може перемогти завдяки молитві.

За всю історію свого існування українська церква прагнула до створення молитовних художніх текстів, які були близькими до народної пісні й народного розуміння. Серед мирян і священників молитовна пісня завжди посідала особливе місце. За час існування української церкви в її лоні та поза церковними межами створені сотні молитов, здебільшого віршованих або ритмізованих, оскільки такі молитовні тексти можна класти на музику й виконувати в храмі.

Українська літературна молитва народилася із впровадженням християнства в Україні й розвивається до наших днів. Якщо простежити за розвитком української віршованої молитви, то можна побачити, що з часів Іларіона Київського до сучасного літературного процесу цей жанр залишився здебільшого у своїх канонічних рамках. Звісно, письменники не богослови, але навіть у молитвах людей світських відбилося поважне ставлення до Бога, духовна й душевна піднесеність автора під час творення молитви, прохання за всякі потреби від просьби за долю рідного краю — до благання про дощ чи гарну погоду.

В українському літературному молитвотворенні виявлені такі жанри та жанрові модифікації (протожанрові форми): молитва, псалом, сповідь, заповіт, бесіда, почитання, одкровення, видіння, диво, похвала, осанна тощо.

Згідно з концепцією Валерія Лепакіна, “молитва як “іконообраз” має всі його характеристики: онтологічність, антиномічність, канонічність, символічність, синтетичність і синергійність. Це стосується і змісту молитовних прохань, і молитви як процесу богоспількування, і молитви як словесної ікони (за формальною структурою та композицією)”.³ За Анатолійчуком, структурно молитва поділяється на такі смислові частини: 1) звертання до адресата; 2) прохання; 3) славослів’я. Проте будова літературної молитви не відзначається принциповою усталеністю. У багатьох авторів знаходимо різні її модифікації.

“За час свого існування людина не знайшла досконалішої, ніж молитва, форми, у якій можна було б виповісти найпотаємніше, зважитися на відвертість, щирість і безпосередність самовираження. У цьому — одне з таїнств вічності молитви, таїнство

¹ Любачівський М. Слово патріарха. // Прийдіте поклонімся: Молитовник. – Рим, 1991. – С. 7.

² Там само. – С. 5.

³ Лепакін В. Молитва як словесна ікона: Іконічність молитви // Ікона та іконічність. – Львів, 2001. – С. 153.

особистісного катарсису, перевтілення й облагородження, яке можна відчутти тільки у духовному єднанні з Абсолютом”, — пише в передмові до антології “Святі чуття, закладені в молитву...” Володимир Антофійчук¹. Літературна творчість українських письменників служить підтвердженням цих слів.

Поряд з молитвою літературною в Україні здавна розвивалася й молитва фольклорна, у якій на певному часовому етапі язичницька стихія поступилася християнській, а в окремих випадках, як, наприклад, у замовляннях та заклинаннях, відбулося їх своєрідне нашарування. Молитовними мотивами сповнені колядки й щедрівки, народні думи й духовні пісні тощо.

Та нас цікавила більшою мірою молитва, створена в нові й новітні часи. Найбільшого поширення та популяризації літературна віршована молитва, написана новою українською мовою, набуває в середині XIX століття. Окрема тема — вплив Т.Г. Шевченка на українське молитвотворення. Сам Тарас Григорович створив цілий ряд віршованих молитов як у “чистому” вигляді, так і інтертекстуально. Великий Кобзар дав поштовх до написання творів цього жанру багатьом українським авторам. Підтвердженням цього можуть бути українські часописи та антології середини та кінця XIX — початку XX ст. Скажімо, поетична антологія “Українська Муза” (за ред. Олекси Коваленка), яка виходила протягом 1908 року в Києві, містить твори українських письменників від І. Котляревського до поетів XX століття. Тут ми можемо простежити, що поетичні твори на релігійну тематику, у т.ч. і молитви, до Т. Шевченка майже не створювалися (за винятком бурлескних молитов П. Гулака-Артемівського та молитви-фінальної пісні в опері С. Гулака-Артемівського “Запорожець за Дунаєм”). Після Шевченка велика плеяда українських поетів починає створювати молитовні тексти. Молитва в цей час стає одним із найяскравіших літературних жанрів завдяки Кобзаревій творчості. Услід за Т. Шевченком до жанру молитви вдаються такі відомі українські письменники, як Олександра Псьол, Пантелеймон Куліш, Юрій Федькович, Михайло Старицький, Олена Пчілка, Іван Манжура, Іван Франко, Уляна Кравченко, Петро Шелест, Осип Маковей, Микола Вороний, Агатангел Кримський, Василь Щурат, Богдан Лепкий, Петро Карманський, Олександр Олесь, Василь Пачовський, Антін Лотоцький, Марійка Підгірянка, Борис Гомзин, Павло Тичина, Олекса Слісаренко, Годось Осьмачка та ін.

Ця традиція продовжується в українській літературі до 20-х років XX століття. За радянських часів жанр молитви не був популярним, оскільки держава стояла на атеїстичних позиціях, тому молитва вважалася пережитком минулого. Усе ж таки деякі українські письменники, котрі проживали того часу в радянській Україні, наслідувалися вдаватися до цього жанру (В. Стус, Л. Костенко, І. Світличний, М. Руденко, В. Мороз та ін.). Але поети, які мали в той час відвагу заявити про свою глибоку віру в Бога, були переслідувані радянською системою. Вільно творили молитви українські письменники в діаспорі. А з постановням України як незалежної держави з’явилася нова хвиля українського віршованого молитвотворення. З новою силою заговорили на духовні теми українські літератори. Прилучаються до жанру молитви відомі укра-

¹ Антофійчук В. Молитва, як сонце, вічна... (Жанр молитви в українській літературі). //Святі чуття, закладені в молитву...: Антологія української молитви. — К. 1. — Чернівці: Рута, 1996. — С. 5.

їнські поети та громадські діячі: П. Мовчан, Д. Павличко, П. Осадчук, Б. Олійник, В. Бровченко, А. Лупиніс, О. Лупій, Є. Сверстюк, Л. Лук'яненко, Р. Лубківський, П. Сорока, В. Кордун, Б. Радиш, Р. Юзва, І. Драч, В. Малишко, І. Жиленко, А. Листопад, С. Пушик, Д. Чередниченко, В. Голобородько, М. Людкевич. 80–90-і роки ХХ століття подарували українській літературі плеяду талановитих молодих поетів, які у своїй творчості не оминають такого жанру, як молитва. Це — Т. Майданович, Т. Петриненко, О. Бабій, Н. Стефурак, Н. Кметюк, М. Лазарук, В. Рябий, А. Кох, Л. Опришко, Л. Таран, І. Малкович, Н. Дичка, П. Вольвач, Г. Гармаш, В. Бондар, Г. Ільєва, О. Горкуша, А. Багряна та багато інших.

Літературні молитви різноманітні за своєю тематикою. Це — благання за людство, за Україну, за просвіту народу, за блага земні й небесні, за коханих, за дітей тощо. Щодо форми цих поезій — то вона теж різноманітна: від рубаїв (у Д. Павличка) до верлібру й сонета. Мова цих творів художньо довершена. Молитовна поезія відзначається глибокою символікою й використанням біблійної фразеології та цитування. Вона має ознаки художнього й конфесійного стилів і створює окремий стиль української мови — урочистий.

Особливої уваги вартий факт творення віршованої молитви в середовищі Церкви. Здебільшого такі молитви створювали й створюють священники або ж парафіяни. Віршована молитва, написана непрофесійним автором, часто-густо менш довершена в художньому плані, але не менш важлива для людини, яка її промовляє чи співає, у плані духовному. Варто зазначити, що молитви, створені в середовищі Церкви, — це іноді опрацьовані народні тексти, іноді — адаптації до нової української мови пісень з Почаївського “Богогласника” (1790–1791 рр.), але найчастіше — то оригінальні твори священників, ченців чи черниць, парафіян. Ці молитви здебільшого були написані в середині та в кінці ХІХ століття, але маємо чимало текстів, написаних в середовищі Церкви в наші часи. Тематично ці вірші можна поділити на молитви до Бога-Отця, Бога-Сина, Бога-Духа Святого, Матері Божої, Ангела-Хоронителя, святих. Трапляються також благання до канонізованих символів: серця Ісусового, хреста, чаші тощо. Конфесійний стиль тут простежується чіткіше, ніж в літературних молитвах, а до особливостей цих творів можна віднести вживання великої кількості церковнослов'янізмів. У молитвах кінця ХІХ — початку ХХ століття відчутний вплив галицької говірки, оскільки багато зразків жанру молитви були створені в середовищі західноукраїнських священників. Та все ж таки ці молитви в народі побутують найбільше, їх виконують на літургіях, хресних ходах, під час паломництва. Багато таких текстів у молитовниках подані без позначення автора і вважаються народними.

Окремішнього погляду заслуговує молитва для дітей. В українському письменстві цей жанр дитячої літератури розвивали Олена Пчілка, О. Кониський, А. Лотоцький, Марійка Підгірянка, Юрій Шкрумеляк, Катерина Перелісна, Р. Завадович, Л. Храплива, М. Мартинюк, І. Савицька, Антоніна Листопад, В. Багірова, Л. Диркавець, М. Шевчук, В. Гринько, Г. Гнатишак та інші. Дитяча молитва простіша для сприймання, але, водночас, вона теж носить ознаки урочистого стилю, об'єднуючи в собі художні засоби та конфесійні мовні звороти.

Усі зразки жанру молитви ми намагалися впорядкувати в поданій антології. Тут уміщені як твори літераторів, священників, так і молитви, створені в середовищі пастви (здебільшого такі молитви анонімні). Молитви, подані в антології, трапляються в “чистому” вигляді, а також інтертекстуально. Як зразки, збірка містить молитви-сонети, молитви-фейлетони, молитви-епіграми тощо. Також як зразок молитви-поезії в прозі подано молитви митрополита Андрея Шептицького, у яких, незважаючи на переважання конфесійного стилю, знаходимо художні засоби мовлення, а це свідчить про використання автором урочистого стилю української мови.

Антологія “Молитва небо здіймає вгору” не претендує на цілковиту повноту, бо прослідкувати абсолютно все українське молитвотворення нелегко з багатьох об’єктивних причин, але в цій збірці вміщено найбільшу кількість віршованих молитов, створених українськими авторами протягом ХІХ — початку ХХІ століть, починаючи від Ю. Добриловського й закінчуючи наймолодшими представниками українського літературного процесу.

Антологія складається з двох частин: “Літературні молитви” та “Молитви, створені в середовищі Церкви”. Автори молитов та їхні твори розміщені в першій частині в хронологічному порядку, що, на нашу думку, дозволяє побачити розвиток жанру, його поширення. У другій частині дотримано алфавітного принципу, оскільки дати народження багатьох авторів-священників упорядникові невідомі.

Отже, маємо великі сподівання, що українська молитва стане предметом уваги літературознавців, мовознавців, філософів. Адже це найдавніший і найбільш духовний жанр поезії. Молитва одухотворює людину й народ, вона “небо здіймає вгору”. Не забуваймо слова святого Григорія Богослова: “Найголовніша справа в житті — молитва, а всі інші справи — другорядні”.

Літературні МОЛИТВИ

Юліан Добриловський

ДАЙ ЖЕ, БОЖЕ, ДОБРИЙ ЧАС

Дай же, Боже, добрий час,
Як у людей, так у нас,
У щасливу годину
Розвеселім родину.

Ой ну-ну, ой ну-ну,
Розвеселім родину!

Ви, малії пендраки,
Витинайте гопаки,
Ну вже живо, ну вже ну,
Розвеселім родину.

Ой ну-ну, ой ну-ну,
Розвеселім родину!

Ви, дівчата з хлопцями,
Поставайте враз з нами,
В так щасливу годину
Розвеселім родину.

Ой ну-ну, ой ну-ну,
Розвеселім родину!

Ви, матері з бабками,
Поставайте враз з нами,
Візьміть дзбанок всердину —
Розвеселіть родину.

Ой ну-ну, ой ну-ну,
Розвеселім родину!

А так станьмо всі в коло,
Заспіваймо весело,
Най Бог в кожду годину
Розвеселить родину.

Ой ну-ну, ой ну-ну,
Розвеселім родину!

Михайло Сидоржевський

* * *

Ісусе найсолодший,
Ісусе наймиліший,
я люблю тебе.
Ісусе найсолодший,
Ісусе наймиліший,
прийди до мене.
Поможи мені,
Господи,
пізнати Тебе,
пізнати Твою любов.
Поможи мені,
Господи,
Ісусе Христе,
стати кращим.
Поможи навчитися
Твоїї любові.

Анатолій Матвійчук

МОЛИТВА ПОКАЯННА

Господь, прости зухвалість нашу,
За божевілля не карай,
Гірка наповнилася чаша,
Не дай политись через край!

Прости за ріки сліз і жовчі,
За роки зречень і проклять,
Прости нам, Боже, очі вовчі,
Що позивали до розп'ять.

Прости за богохульство сите
Пригрітих долею базік
І тих, у кім Надія вбита
І не воскресне вже повік.

Прости лукавих і дволиких,
Прости незрячих і німих,
Звелич по-справжньому великих,
Зігрій убогих і малих.

Дай сили нам в Твоєму Слові
Знайти Надію і Любов,
Молю, не треба більше крові,
Свята це. А чи грішна кров!

І якщо нам судилась нині
Не зірка, а Зоря Полин,
Дай сили нашій Україні,
Щоб їй піднятися з колін!

Ганна Дуцак

* * *

О, Боже мій! О, всемогутній Боже!
Якщо не ти — то хто мені допоможе?
Подасть надію у наступний день?
Хто витре сльози доброю рукою,
І хто-бо дасть душі моїй покою
І сил додасть, щоб дивнішу з пісень, —
Пісню життя, — Тобі лиш проспівало
Серце моє? Бо почасі так мало
Снаги бува у тілі, Божий сину...
Тож будь зі мною в кожну хвилину,
Не відступи, Ісусе, і на мить.
Життя своє і долю я вручаю
У Твої руки. Вірю я і знаю, —
Ніщо ж бо зле не зможе підступить,
Як буду я ведучая Тобою
Земним шляхом, що радістю й журбою
Встеляється. Не дай мені замкнутись
В самій собі. Від сонця відвернутись,
Від тягот світу, від чийогось зла,
Аби душа моя не змертвіла,
Аби вогнем отим я не згоріла,
Що не дає ні світла, ні тепла...

Молитва № 6	656
Молитва № 7	657
Літійна молитва № 4	657
Молитва до пресвятої Богородиці	658
Молитва до Ісуса Христа	661
Псалом № 11	662
Псалом № 20	663
Василь Кредо	664
“О Батьку наш, що в небесах живеш!...”	664
Слава Богу	664
Молитва Господня (Отче наш)	665
Ранкова молитва	666
Молитва Ангелу-Хранителю	666
Молитва на сон	667
Молитва перед доброю справою	667
Молитва після доброї справи та благодаті	667
Молитва за мир, проти лиха й війни	668
Молитва за щастя землі та всіх живих людей	668
Молитва за Батьківщину	668
Молитва за рідну мову	669
Мирослав Лазарук	670
Молитва для Мар’янка	670
“Хто ти є в терновому вінку?...”	670
Спаси і сохрани. <i>Молитва з дитинства</i>	671
Володимир Шовкошитний	672
Дай Україні волю	672
Віктор Божок	674
Прохання	674
Тетяна Майданович	675
Сльоза скраєчку ока	675
Покаянна молитва	676
Збирання роси	676
“Коли я перестаю відчувати чоло і долоні...”	677
“Клич мене, Господи...”	677
Марія	678
“Спаси мене від ненависті, Боже...”	678
Петро Розвозчик	679
“Порятуй її, Боже, врятуй...”	679
Ярослав Ткачівський	680
“Дай, Боже, всім дожить до моїх літ...”	680
Наталія Баклай	681
Чуже	681
Галина Каложна	682
“Помилуй друга, Господи...”	682

Василь Куйбіда	683
“Це я, свята любове, я...”	683
Людмила Литвинчук	684
“Вони ще є. І помисли їх ниці...”	684
Михайло Сидоржевський	685
“Ісусе найсолодший...”	685
Анатолій Матвійчук.	686
Молитва покаянна	686
Тарас Дишкант	687
Молитва внучатих племінників Каїна	687
Ганна Душак	688
“О, Боже мій! О, всемогутній Боже!...”	688
Марія Матіос.	689
Модернізована молитва	689
Петро Мідянка	692
“Над місцем тим — зелені хвилі гір...”	692
Стефанія Семирозум.	693
“Ніч туманом землю застеляє тихо...”	693
Юрій Андрухович	694
Із поезії “Монолог манекена з пасажу Гартенбергів”	694
Ігор Гургула.	695
Церква в снігах	695
Ольга Слоньовська.	696
Монолог Єви	696
Валерій Кикоть	697
Молитва	697
Надія Кметюк	698
Любов і мука	698
Молитва	699
Мольба	699
Блага вість	700
Ave, Маріє!	700
Мелодія для Мадонни	701
“Твого Різдва, Пречиста, дивний ранок...”	701
Іван Малкович.	702
Вшанування першоджерел	702
З нічних молитов	703
Із поезії “Конотоп”	703
Із поезії “Зоопсихічне”	703
Віктор Нсборак.	704
Вертикаль	704
“Вчителю, що робити?...”	705

Василь Горват	706
Боляче	706
Анатолій Криловець	707
Пересторога	707
Анна Волинська	708
“Високий час випробувань наблизивсь...”	708
“Каштани поминальними свічками...”	709
Павло Вольвач	710
“Скільки мерців там, о Боже Всевишній!...”	710
Володимир Земляний	711
Майдан	711
Борис Щавурський	712
“Що мовчиш, дитино вифлеємська...”	712
“Село чи хутір — і не розбереш!...”	712
Надія Дичка	713
“Перетрушено попіл усіх чвар, непотрібних розмов...”	713
“Давно чужий...”	714
Едуард Драч	715
Дума про нещасну матір	715
Іван Лучук	716
Молитви святого Кирила	716
I. До Григорія Богослова	716
II. Перед мандрівкою до Царгорода	716
III. Передсмертна молитва	717
Галина Маніва	718
“Відбери від мене все...”	718
“Листок зачепився кленовий...”	719
Микола Романець	720
Молитва до Ісуса Христа	720
Пісня до священномученика Йосафата	720
Успення Божої Матері	721
Галина Гармаш	722
“Малі ми, о Боже...”	722
Ганна Гнатишак	723
Молитва за батьків	723
Вдячність	724
Молитва про поміч.	725
Олександра Гостра	726
“Священні молитви в священні написані книги...”	726
“Мучусь, караюсь, тільки не каюсь...”	726

Володимир Погорецький	727
“Нема на небі лжі, обмов, брехні...”	727
“І мрійно так, і трепетно в душі...”	727
Іван Андрусак	728
“з-поза видимих міст як останній хист...”	728
“Господи — це земля!...”	728
Галина Ільєва	729
Далешівській Богородиці	729
Олег Олексюк	730
Молитва	730
Ганна Арсенич-Баран	731
До П'ятницької церкви в Чернігові	731
“Боже, його від мене...”	732
Люба Зима	733
“Поспішаю до переправи...”	733
Віктор Бондар	734
“Який я вдячний, мій Боже...”	734
“Я знову бачу цю красу...”	734
“Значить, так угодно Богу...”	735
“Так боляче...”	735
Леся Горова	736
“Знову хреститься Русь через тисячу років...”	736
“Знову я звертаюся до Бога...”	736
Обніми мене, Боже	737
Ісусе	737
Діва Марія	738
Ангел	738
Спалені мости	739
Юрій Ткаченко	741
“О добрий Боже злагоди і миру...”	741
Оксана Горкуша	742
Перший ковток	742
“Мій Господи, навчи мене піти...”	744
Ігор Бережний	745
“Абзаци змін, немов прищестя доль...”	745
Марина Брацило	746
“Святий Миколаю!...”	746
Юлія Дмитренко	747
Молитва	747
Вечірня пісня	747
“Квіти, омиті росами сліз...”	748
“Біжімо долинами стрімко, мов стріли...”	748

Тетяна Шамрай	749
Молитва за Україну	749
Ольга Германова	750
Крий, Боже!	750
Анна Багряна	751
Молитва	751
Павло Щириця	752
З поезії “Татові, понадхмарному”	752
В’ячеслав Острозький	753
“Борони, Боже...”	753
Яна Климентовська	754
“А вірші не пишуться...”	754
Світлана Заверуха	755
Чим стріне нас лукаве світле “завтра”?	755
Іванна Коваль	756
Україні	756
Алла Миколаєнко	757
Чесно	757
Ірина Стецька	758
Молитва за Україну	758
Іван Баран	759
На Богородичне свято	759

МОЛИТВИ, СТВОРЕНІ В СЕРЕДОВИЩІ ЦЕРКВИ

Олександра Амеліна	762
“Поможи мені, Боже, світити...”	762
Марія Богдадюк	763
“Ісусе мій, скажи мені...”	763
Лілея	764
Володимир Бубир	765
Молитва	765
С. Бутеєць	766
“Ти, милий наш Ісусе...”	766
Наталія Вонітова	767
“Наді мною Бог...”	767
“І молюсь Богу я, Ісусу...”	767
“Духу Святий, осінняй нас...”	767
Г. Б.	768
“Боже великий, Тебе ми просим...”	768

Наталя Герман	769
Молитва	769
Людмила Гольонко	770
Сповідь	770
Олена Гордієнко	771
Молитва	771
Тетяна Гриців	772
“Ти мій перший взірець...”	772
о. Гуньовський	773
“До стіп Твоїх, Діво Пречиста...”	773
с. Анна Дрозд	774
“Боже, Ти — Бог мій...”	774
о. З. Дрозд	775
Ти знаєш, Боже	775
о. І. Дуцько	776
Єдиним серцем	776
Пісня перед Богослуженням	776
“Вірую, Господи, і визнаю...”	777
“О Ісусе наш небесний...”	778
Тіло Христове	779
На Новий рік	779
“Поклоняюся, мій Христе...”	780
“Богородице Діво, радуйся!...”	781
Пренебесна, пречудесна	781
“Уснула Божа Мати, уснула...”	782
Зоряна Живка	783
Різдвяне віншування	783
Молитва на нитці	783
о. І. В.	784
“Лється, лється дощ страшливий...”	784
с. Єремія Іванишин	785
“У тихім сьйві місячної ночі...”	785
Ісус, багатство Ти мое	786
Ісусе	786
о. І. Г.	787
“Витай, солодке Серце Христове...”	787
“О мій Боже, поможи ми...”	788
Й. Р.	789
“Ісусе, радосте моя...”	789
“Хвала Тобі, Серце Христове...”	790
Й. Ф.	791
“О Мати Маріє, о зіронько ясна...”	791

Петро Касянчук	792
“Життя творить в нових умовах...”	792
о. Йосип Кишакевич	793
Вечірня молитва	793
Рання пісня	793
“Витай між нами, Христе, витай!...”	794
Пливи світами	794
Спасе і Христе	795
Царю небесний, Тройці Святої	796
“Христе, стрінутись з Тобою...”	796
Царице наша	797
Цілого світа	797
У Єрусалимськiм храмі	798
Коли втомлений	798
“Мати Маріє, з плачем, сльозами...”	799
“Українського краю Крале і Мати...”	800
“З плачем, сльозами до Тебе йдемо...”	801
“Маріє Діво, Царице мая...”	801
Хоронителю душі	802
До святого Йосафата	802
До святого Йосифа	802
“Жалем гнетений, болем, журбою...”	803
Наталя Кіт	804
Молитва	804
Анна-Марія Ковч-Баран	805
“До Тебе, Маріє, о Мати Христа...”	805
Гр. Кончевич	806
“Святий Боже, всемогучий...”	806
Олена Король	807
“Захисти, Свята Покрово...”	807
Олеся Костецька	808
Шлях серед самоти	808
“О Маріє Діво, радуйся...”	808
Знов новий день	809
Алла Кох	810
“Змилуйся, Боже...”	810
“Проведи мене, Єдиний, проведи...”	810
“Ти, Страже мій, із тисячі доріг...”	811
Надія Красоткіна	812
Рідна мово моя українська	812
Марія Кривенко	813
Понеділок. Ісус — мій Бог	813
Четвер. Ісус — наш лікар	814

Галина Круглій	815
“Мій Боже!...”	815
“Господи, Ісусе Христе!...”	815
Теодор Кукуруза	816
Молитва	816
Свята Маріє!	817
“Українці, єднаймося...”	818
“Давайте, будем дякувати Богу...”	819
о. М. Лончина	820
“Припадаем перед Тебе...”	820
“Маріє Пренепорочна...”	821
“Чиста Діва, Божа Мати вже уснула днесь...”	823
До Кристинопільської Богородиці	823
о. Р. Лужний	824
Помилуй нас, Боже	824
о. І. Луцик	826
Слава і честь	826
Василь Мартинюк	827
“Мій Господи, який я бідний-бідний...”	827
Михайло Мартинюк	828
За що молитися	828
о. В. Матюк	829
“Помилуй мя, о мій Боже, в милости своєї...”	829
“О Мати Божа, до Серця Твого...”	830
Божая Мати	831
До Болехівської Богородиці	832
“О Богородице Діво Маріє...”	833
о. М. Л.	834
Тебе, Боже наш	834
“В страсі і покорі в дім Божий входім...”	835
“Благослови всім, Ісусе милий...”	835
“Боже вічний Всемогучий...”	836
“Боже, Ти кажеш всім веселитись...”	837
“Благодарім Христу Богу...”	837
“Витай, кернице скарбу дорогого...”	838
“Глянь на нас, Боже ласкавий...”	839
“З нашої землиці, з сей слез долини...”	839
“Назарета любий цвіте...”	840
“Не опускай нас...”	841
“Перед Престіл Серця Твого...”	842
“Прийми в опіку нас, дітей своїх...”	842

Хрест — це трон Твій.	843
“Вседіва Марія крізь цвіти сіяє...”	843
До Львівської Богородиці	844
“Вселенної Учителі, днесь вас величаєм...”	844
До святого князя Володимира Великого	845
До святої княгині Ольги.	845
“Сил небесних воєводо...”	846
“Святителю Николає, помагай в потребі...”	846
“Радуйся, праведний Йосифе...”	847
“Мучениче Димитріє...”	847
Віталій Мороз	848
До Великодня.	848
о. І. Недільський	849
“Вислухай, Боже могучий...”	849
“Прийми, Владико, нашу молитву...”	850
Лариса Недін.	851
Молитва	851
Храни Вас, Боже...	851
Іван Немченко.	852
Ожиємо!	852
О. Нижанківський.	853
“В сильній надії, Отче всесвіту...”	853
Царю небесний, Боже могучий	854
Еліна Нікітіна	855
“Господи мій милий...”	855
Людмила Опришко	856
Пісня	856
“З долину мед висотує бджола...”	856
“Не дай мені спіткнутися в дорозі...”	857
Пісня	857
Молитва матері.	857
“Я бачу й слухаю красу...”	858
“О, слава, Господи, Тобі...”	858
“Ісусе, Сину Божий...”	859
Перевал	860
Чистилище	860
Пісня	861
Пісня	862
Марія Пархоменко	863
Молитва до святого Миколая.	863
Валентина Пинченко.	864
Молитва	864
Диво	864

Сергій Рачинець	865
“Ув очах моїх — темрява зла...”	865
Благослови	865
“О мій Ісус, вуста Твої святі...”	866
“Ти непомітно йшов до мене...”	866
“Тебе люблю я, істинно люблю...”	867
Господній день	867
Віра	868
Як жаль	868
Молитва	869
Лиш до Тебе	870
Валентин Рижов	871
“Господи, благослови...”	871
“Господи, Ти помагаєш всім і всюди...”	871
“Господи, ніхто у Тебе не забутий...”	871
“Прости, Господь, що ми такі незрячі...”	872
“Шлях нелегкий пройти нам треба...”	872
о. В. Романовський	873
Ярославська Божа Мати	873
Раїса Рябчун	875
“О Боже! Бачиш з висоти...”	875
Василь Савчук	876
В чеканні	876
о. І. Сендецький	877
До Зарваницької Богородиці	877
Іван Синюк	878
“Господи, прости мені, прости...”	878
“Господи, у Вірі Твоя сила...”	878
С. М.	879
“Боже, Отче, глянь сьогодні...”	879
“Боже велій, в днину тую...”	879
о. В. Стех	880
“Хвала і тисяч раз хвала...”	880
Пісня перед відходом з церкви	881
Псалом 4 “Всегда призвати ми”	881
“Будь благословенний...”	882
Ісусе милий	883
“О Ісусе, Ти з любови...”	883
Молитва покаяння	884
Під хрест Твій стаю	885
“О Боже великий, могучий, єдиний...”	885
Душе Святий	886

Вихваляйте доли, гори	886
“О Маріє, Мати Божа, зглянься ти над нами...”	887
Просимо Тя, Діво	887
“Маріє, любове по Бозі єдина...”	888
“Маріє, України царице...”	888
“О Богородице, царице...”	889
“Під Твою милість, покров любови...”	889
“О Мати Божа, Мати єдина...”	890
“Пренепорочна Діво Маріє...”	890
“Радуйся, Царице Херувимів...”	891
“Під покров Твій прибігаєм...”	891
о А. Трух	893
“Перед Тобою, Царю всього світу...”	893
Олесь Ундір	894
Молитва	894
А. Фіцаловичева	895
“Солодкий Ісусе, Ти наша надіє...”	895
с. Еммануїла Харишин	896
Незбагнений Бог	896
Хвали, моя душе	896
Я люблю Тебе.	897
Я Тебе прославляю в житті	897
Любове, Ти загоєш всі рани	898
Погляд	898
Маріє	899
Як в світі щім жити	899
Зінаїда Холод	900
“Ти віддав мені, Господи, все...”	900
Людмила Хорошева	901
Великий піст.	901
Олександр Цуркан	902
“Ісусе, мій Боже, як воля Твоя...”	902
Отак, я все-таки скажу	903
Сергій Черняєв	904
Господи	904
Псалом нужденного	904
А. Чийпеш	905
Боже мій.	905
о. Андрій Чировський	906
“Ель-Шаддай, Ель-Шаддай...”	906
Ми дякуєм Тобі	907

Григорій Чумаченко	908
Зважування	908
о. Іван Швець	909
Моя молитва за владика Миколая	909
Із поезії “Земля цілюща”	909
Із поезії “Мольба святих”	910
Із поезії “Таїна”	910
Із поезії “Я відчуваю!..”	910
Молитва	911
Ангеле мого життя	912
Лідія Шевело	913
У міжзір’ї	913
Марія Шевчук	914
Дякуємо, Боже, Тобі	914
Митрополит Андрей Шептицький	915
Молитва про Божу Мудрість (1)	915
Про Божу Мудрість (2)	916
Про Божу Мудрість (3)	917
Про працю для добра народу	917
Про терпіння як жертву відкуплення	917
Прохання про ласки для українського народу	918
За український народ	919
Про кращу долю українського народу	920
Про українські християнські родини	921
Про добрих українських священиків	921
Василь Шляхтич	923
“А що далі, Україно, а що далі?...”	923
“Молю Тебе, Божий Сину...”	923
Лідія Ярошно	924
Пам’яті мами	924
Анонімні пісні	925
“Боже великий, Боже всемогучий...”	925
Боже, вислухай благання	925
Ранішня молитва	926
“Тебе, Боже, кличемо...”	926
“О Ісусе дорогий...”	927
Господи, помилуй	927
Страдальна Мати	928
Хресту Твоєму	928
“Ой Ти, Боже милосердний...”	929
“Ти знаєш, Боже...”	929
“Спасителю, о Боже мій!..”	930
Під Твій покров святий	931

До Богородиці з Люрду	931
Достойно есть	932
“Левадов, долинов несеться звено...”	932
Лугами піснь	933
“Маріє, Діво благословенна...”	933
“Маріє, Діво Пресвята...”	934
Нехай дзвенить	934
“О Всеїтая Царице...”	935
“О Пречиста, благодати повна...”	937
О, спомагай нас	937
“Пренепорочна Діво Маріє...”	939
“Пречистая Діво, Мати руського краю...”	939
“Радіємо нині з чудес...”	940
До Матері Божої Неустанної Помочі	941
“Біжать у Почаїв...”	941
“Як олень, спрагнений в степу...”	942
Молитва за молодят	943
“О Боже, Ти бачиш мене...”	943
Князю святий	944
“Коли в ясну, спокійну, тиху ніч...”	945
Ісусе	945
Одне ім’я на світі	946
Прийди, Ісусе	946
“Чим Тобі, о мій Ісусе, я за все воздам...”	947
Радуйся, радуй	947
О Царице	948
Мій ангеле	948
У молитві схилиюсь	949
“Боже, Отче, глянь на діти...”	949
Святий Миколаю	949
Примітки	950

Навчальне видання
Хрестоматія

**МОЛИТВА НЕБО
ЗДИЙМАЄ ВГОРУ**

Антологія української християнської віршованої молитви
XIX – початку XXI століть

Упорядкування
Ганни Баран

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Надія Бульчак*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Ірини Демків*

Підписано до друку 15.02.2011. Формат 70x100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 85,8+1,29 вкл.
Умовн. фарб.-відб. 85,8+5,16 вкл. Обл.-вид. арк. 24,5.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м.Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48
E-mail: publishing@budny.te.ua,
office@bohdan-books.com,
www.bohdan-books.com

ISBN 9789661011433

